

OECD workshop om MC-sikkerhet:

Menneskelig feilbarlighet viktigste ulykkesårsak

I begynnelsen av juni var en rekke av verdens fremste eksperter på MC-ulykker samlet til workshop på Lillehammer i regi av OECD

TEKST & FOTO: TOR BJARNE OLSSON

Tidligere har ofte årsakene til MC-ulykker vært forklart avhengig av ståsted. Forskere, byråkrater, politikere og motorsyklister selv har hatt hver sine forklaringer uten at disse gruppene har hatt tradisjon for å møte hverandre til felles meningsutveksling.

- Denne workshopen har vist at det er mulig å bringe sammen dem som vanligvis mener noe om MC-ulykker, få dem til å snakke sammen og komme fram til ny forståelse, sier Morten Hansen i NMCU. Hansen var medlem av arrangementskomiteen og er ikke lite stolt over at Norge ble valgt som vertsland for arrangementet, som samlet deltakere fra 22 ulike land i hele verden. Workshopen ble åpnet tirsdag av samferdselsminister Liv Signe Navarsete.

- NMCU har lenge arbeidet for at myndighetene

skal forstå at motorsykkelen hører hjemme, også i et samfunn som styrer sin samferdselspolitikk etter nullvisjonen. Det var derfor ekstra gledelig at samferdselsministeren var så krystallklar da hun avviste tidligere spekulasjoner fra visse forskere om at

Medlemmer i Lillehammer Motorsykelklubb eskorterte bussene med deltakere på turen fra hotellet til Vegmuseet

MC bør forbyes i ly av nullvisjonen, sier Morten Hansen og fortsetter:

- Navarsetes uttalelser gjør at vi nå helt kan slutte å føle oss som en "utrydningstruet" trafikantgruppe og være trygge på at det positive samarbeidet vi har med veimyndighetene har en hensikt. NMCU anser Navarsetes tale som såpass viktig at den gjengis i sin helhet litt lengre bak i MC-bladet.

Anbefaler samarbeid

Smaken på samarbeid var åpenbart god, for en av de viktigste anbefalingene fra workshopen på Lillehammer er at motorsyklister inviteres til samarbeid med både forskermiljø og offentlige beslutningstakere.

- En slik anbefaling gir oss et enda bedre grunnlag for å kreve innpass og at vi blir lyttet til før viktige beslutninger tas. Det at sentrale aktører som for eksempel generalsekretær Jack Short i OECD's internasjonale transportforum kalte denne arbeidsformen for "the new thing" setter bare ekstra tyngde bak anbefalingen, sier en fornøyd Morten Hansen.

På workshopen fremhevet forøvrig Jack Short Norge som det han kalte "the head of the game",

altså et ledende land innen trafikksikkerhetsarbeid. I et av innleggene ga Short uttrykk for bekymring over at ulykkestallene for MC økte ikke bare på verdensbasis, men også i de industrialiserte landene. På spørsmål om hvordan han ser på bilistenes andel av årsaksforklaringene til ulykker der MC-føreren blir den skadelidende, svarte Short:

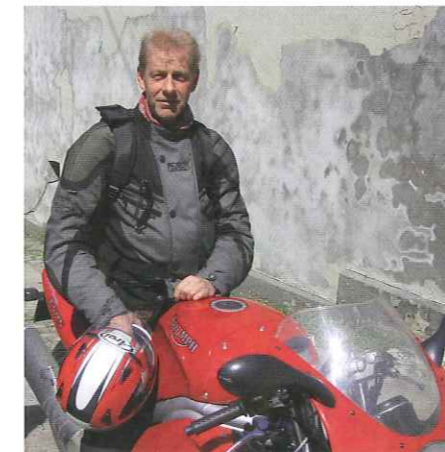
- Vi må se på effekten av ulike tiltak. Dersom det viser seg at det er mulig å sette inn tiltak overfor bilførere som effektivt kan bidra til å få ned ulykkestallene for MC så bør vi gjøre det.

- Sitter mellom øra

FEMA-leder Hans Petter Strifeldt sa i et innlegg på åpningsdagen det som etter hvert skulle vise seg å bli en av workshopens hovedkonklusjoner.

- Nøkkelen sitter mellom førernes ører, sa nordmannen som i dag er leder for Europas motorsyklister.

Strifeldt fikk etter hvert massiv støtte av mange workshop-deltakere. De ulike innledningene og diskusjonene viste at forskningen på området ikke peker i bare en bestemt retning, men mange inkluderte at den menneskelige faktoren er alle viktigst. Dette var også en av konklusjonene da Lasse Lager, underdirektør i Samferdselsdepartementet, oppsummerte workshopen i sitt avslutningsforedrag.

Lasse Lager fra Samferdselsdepartementet fikk oppsummere OECD workshopen

- Workshopen har lært meg at menneskelige faktorer er den aller viktigste årsaken til at det skjer ulykker. Faktorer i omgivelsene bidrar bare til å gjøre utfallet av ulykken verre, sa Lager som selv er motorsyklist.

Alle lovlige veibrukere skal inkluderes

Lasse Lager hadde også merket seg andre anbefalinger fra workshopen:

- Vi trenger bedre statistiske data, ikke minst eksponeringsdata, som er helt sentralt når vi skal beregne risikoutviklingen. Vi trenger dypstudier som viser hvilke krefter som påvirker motorsyklisteres sikkerhet, og vi trenger data som er sammenlignbare, både nasjonalt og internasjonalt.

Lager minnet også om at motorsyklister er en gruppe som helt lovlige og med full rett har adgang til å bruke veinettet.

- Som i alle grupper av befolkningen finnes det også blant motorsyklister de som ikke vil innordne seg lover og regler. Likevel er de aller fleste motorsyklister vanlige lovlige borgere. Å ikke invitere disse med når beslutninger skal tas vil i hvert fall ikke løse noen problemer.

OECD workshopen samlet 90 nøkkelpersoner fra veimyndigheter, forskermiljøer, MC-produsenter og MC-organisasjoner fra hele verden. Her ser vi moderator for sesjon 2, Terry Smith fra USA (foran scenen), i samtale med forsker Narelle Haworth fra Australia (til venstre).

Lasse Lager fulgte dermed opp Jack Shorts vektlegging på at fremtidens løsninger må inkludere motorsyklister og deres organisasjoner, og ikke utelukke dem og bare late som om at motorsykkelen ikke finnes.

Alkohol og rus

Flere av deltakerne på workshopen viste til forskning som dokumenterer at rus i trafikken er et alvorlig sikkerhetsproblem. Lasse Lager tok også opp dette i sin oppsummering:

- Rus er et alvorlig problem, men dette gjelder ikke spesifikt for motorsyklister. Skal vi gjøre noe med risikoen som følger av at det finnes rusede trafikanter må vi angripe dette som et generelt problem, der alle trafikantgrupper tas med.

Opplæring og beskyttelse

Et av de temaene som workshopen viste aller størst

enighet var behovet for å sikre god opplæring. Dette er en naturlig konsekvens av oppfatningen av at hovedutfordringen sitter mellom ørene til sjåførene, som Hans Petter Strifeldt sa. Når forskningen viser at den menneskelige faktoren er den aller viktigste, da blir også god opplæring viktig.

Workshopen var også opptatt av at dagens kompliserte trafikkbilde krever god tilrettelegging, og at det er viktig at de som utformer trafikksystemet kan sitt fag. Der hører også kunnskap om motorsyklister situasjon hjemme. Som Lasse Lager sa det:

- Når alt kommer til alt så leverer du ikke inn bilen din til service hos tannlegen, gjør du vel?

Oppi all den forskningsbaserte kunnskapen er Morten Hansen og NMCU også opptatt av det som er åpenbart.

- Noen tiltak er det så opplagt at virker at vi ikke trenger enda mer forskning for å vite at slik er det. Slike tiltak er det bare å sette i verk, og også det blir en viktig utfordring for NMCU i tiden fremover.

FEMA president Hans Petter Strifeldt (t.h.) brukte noen av konferansedeltakere i sin presentasjon av hvem motorsyklisterne er. Fra venstre ser vi Markku Tervo fra de finske veimyndighetene, Sonja Sportstøl fra Vegdirektoratet, Lasse Lager fra Samferdselsdepartementet og Morten Hansen fra NMCU.